

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-01-27
Besvaras senast
2026-02-17

Till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)

2025/26:308 Bättre arbetsmiljö och patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård

Den svenska hälso- och sjukvården befinner sig i en kris som har sin grund i en långtgående personalkris och en ohållbar arbetsmiljö. Arbetsmiljöverkets nationella tillsyn visar att en mycket stor andel verksamheter inom sjukvård och primärvård brister i att uppfylla krav i arbetsmiljölagen, särskilt vad gäller ohälsosam arbetsbelastning och obalans mellan krav och resurser.

Samtidigt visar Försäkringskassans senaste lägesrapport att stressrelaterade sjukskrivningar fortsatt ligger på rekordhöga nivåer, att nästan 90 procent av alla sjukskrivningar för stress har arbete som bidragande orsak och att kostnaden för sjukpenning för stressrelaterad psykisk ohälsa uppgick till nästan 10 miljarder kronor under 2024. Rapporten konstaterar vidare att stressrelaterade sjukskrivningar är särskilt vanliga inom vård, skola och omsorg och att personer som drabbas har svårare än andra att återgå i arbete, vilket innebär långsiktiga konsekvenser för både individ och samhälle.

Dessa utvecklingar understryker att påfrestningarna för vårdpersonal inte enbart är en fråga om tillfällig arbetsbelastning utan är en strukturell utmaning som påverkar hela sjukvårdssystemets förmåga att fungera och att rekrytera och behålla kompetens.

Vårdkrisen är också en konsekvens av långvariga nedskärningar och bristande resurser. Det råder brist på vårdplatser i hela landet, bland annat inom intensivvården, vilket i hög grad kan knytas till personalbristen och en arbetsmiljö som i många fall är ohållbar. Regionerna har fått huvudansvaret för att hantera sin personalförsörjning, men utvecklingen visar att detta ansvar inte räcker för att lösa problemen. Det krävs därför starkare nationell styrning och resurstilldelning.

För att vända utvecklingen behövs kraftfulla insatser för att förbättra löner, arbetstider och arbetsvillkor, inklusive exempelvis arbetstidsförkortning för jourarbetande personal. Staten måste också ta ett större ansvar för utbildningen av vårdpersonal och skapa en långsiktig plan för kompetensförsörjning samt stärkt nationell ekonomisk styrning av vården för att minska regionala skillnader.

Samtidigt ser vi hur marknadsaktörer på sjukvårdsmarknaden i dag kan dra

nytta av systemets brister på bekostnad av de offentligt finansierade regionerna, vilket ytterligare försvårar planering och långsiktig kapacitetsuppbyggnad.

Mot denna bakgrund vill jag fråga sjukvårdsminister Elisabet Lann:

1. Avser ministern att initiera en nationell beredning för att förbättra arbetsmiljön och patientsäkerheten inom hälso- och sjukvården?
2. Avser ministern att verka för att rätten till fortbildning och specialistutbildning för vårdpersonal ska regleras i lag?
3. Hur avser ministern att säkerställa en sammanhållen nationell plan för kompetensförsörjning och fördelning av vårdplatser?
4. Vilka initiativ tänker ministern ta för att motverka den ohälsosamma arbetsbelastning inom vården som driver sjukskrivningar och därmed stora samhällsekonomiska kostnader för stressrelaterad psykisk ohälsa?

.....

Karin Rågsjö (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren